

**NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ
ZÁVISLOSTI**

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: +420 296 153 222
fax: +420 296 153 264

**INFORMAČNÍ MAPA EPIDEMIOLOGICKÝCH
DATOVÝCH ZDROJŮ SOUVISEJÍCÍCH
S UŽÍVÁNÍM DROG**

leden 2004

Obsah

1	ÚVOD	2
2	PŘEHLED DATABÁZÍ	2
3	PODROBNÝ POPIS DATABÁZÍ	4
3.1	EP-CZ-01: REGISTR ŽÁDOSTÍ O LÉČBU (FTD/ATD)	4
3.2	EP-CZ-02: EPIDAT (REGISTR VH)	9
3.3	EP-CZ-03: SYSTÉM SLEDOVÁNÍ/KONTROLY HIV	12
3.4	EP-CZ-04: SPECIÁLNÍ REGISTR ÚMRTNOSTI	15
3.5	EP-CZ-05: REGISTR SUBSTITUČNÍ LÉČBY	18
3.6	EP-CZ-06: REGISTR PACIENTŮ HOSPITALIZOVANÝCH V PSYCHIATRICKÝCH ZAŘÍZENÍCH	23
3.7	EP-CZ-07: OBECNÝ REGISTR ÚMRTNOSTI	27
3.8	EP-CZ-08: STUDIE V OBECNÉ POPULACI - HIS	30
3.9	EP-CZ-09: STUDIE V OBECNÉ POPULACI - CVVM	34
3.10	EP-CZ-10: ESPAD	37
3.11	EP-CZ-11: SEROPREVALENČNÍ STUDIE VHC	40
3.12	EP-CZ-12: FEEBASE	44
3.13	EP-CZ-13: MLÁDEŽ A DROGY	49
3.14	EP-CZ-14: NEFATÁLNÍ INTOXIKACE SPOJENÉ S UŽÍVÁNÍM DROG	53
3.15	EP-CZ-15: GENACIS	59

1 Úvod

Informační mapa datových zdrojů týkajících se užívání drog je strukturovaným přehledem existujících užitečných databází o užívání drog a jeho následcích v České republice (ČR). Jedná se o podrobný popis současné situace v oblasti drog, uvedené databáze tvoří základ Českého drogového monitorovacího a informačního systému (DIS). Východiskem pro tuto zprávu byl standardizovaný dotazník Evropského monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA).

Databáze jsou hodnoceny z pohledu užitečnosti DIS. Jiné hodnocení dat se neuvažuje. Všechny databáze jsou považovány za velmi odborné a obsahují operační informace – proto nejsou běžně používané zkratky a termíny dále vysvětlovány.

Tento dokument je plně otevřen dalšímu rozšiřování v případě, že bude nová databáze považována za kvalitní a užitečnou pro DIS.

2 Přehled databází

Ident.číslo	Typ registru	Poskytovatel
EP-CZ-01	Registr žádostí o léčbu (FTD/ATD)	Hygienická stanice hl.m. Prahy
EP-CZ-02	Hlášená incidence VH	Státní zdravotní ústav v Praze
EP-CZ-03	Hlášení a testování HIV	Státní zdravotní ústav v Praze
EP-CZ-04	Speciální registr úmrtnosti – úmrtí přímo spojená s užíváním drog	NMS/Společnost soudního lékařství
EP-CZ-05	Substituční metadonová léčba	Ústav zdravotnických informací a statistiky
EP-CZ-06	Hospitalizovaní pacienti v psychiatrických zařízeních	Ústav zdravotnických informací a statistiky
EP-CZ-07	Obecný registr úmrtnosti	Ústav zdravotnických informací a statistiky
EP-CZ-08	Studie v obecné populaci	Ústav zdravotnických informací a statistiky
EP-CZ-09	Studie v obecné populaci	Centrum pro výzkum veřejného mínění
EP-CZ-10	ESPAD – školní studie	Psychiatrické centrum Praha/NMS

EP-CZ-11	Seroprevalenční studie VHC	NMS
EP-CZ-12	FreeBase	NMS
EP-CZ-13	Mládež a drogy – školní studie	Hygienická stanice hl.m. Prahy
EP-CZ-14	Nefatální intoxikace spojené s užíváním drog	Hygienická stanice hl.m. Prahy
EP-CZ-15	GENACIS – celopopulační studie	Psychiatrické centrum Praha

3.1 EP-CZ-01: Registr žádostí o léčbu (FTD/ATD)

3.1.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-01

Definice : Registr prvních a všech žádostí o léčbu v České republice

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : Registr uživatelů drog žádajících o léčbu

Poslední aktualizace : formát 2003, data 2003

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Hygienická stanice hl.m. Prahy – Centrální pracoviště drogové epidemiologie (CPDE)

Kontaktní osoba: MUDr. Běla Studničková

Adresa : Rybalkova 39

100 00 Praha 10

Česká republika

Telefon : +420 271 087 202

Fax : +420 271 087 204

E-mail : odep@iol.cz

Spolupráce : Krajské hygienické stanice

3.1.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat poptávku po léčbě v kontaktních a léčebných centrech v ČR

Sledovaná populace :

klienti kontaktních a léčebných center

Statistická jednotka : léčená osoba, léčebná epizoda

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : poptávka po léčbě v nízkoprahových, kontaktních a léčebných centrech (centra zdravotní i sociální péče)

toxikologická : nedovolené drogy a zneužívané léky (s výjimkou alkoholu a tabáku)

geografická : celá ČR

další kritéria : kontrola duplicity

definice : žádosti o první léčbu, žádosti o léčbu (TDI, protokol EMCDDA)

Způsob výběru : pravidelný systém hlášení

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezených ale nezaznamenaných : 4-5 / ...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : 2

Organizace sběru dat : Záznamy z kontaktních/léčebných center se čtvrtletně zpracovávají v pobočkách hygienické služby na místní úrovni a v počítačové formě se odešlou na krajské hygienické stanice. Zde se překontrolují a z databáze se vyřadí případy, které byly zaregistrovány dvakrát. Poté se krajská hlášení odešlou v jednom souboru na Hygienickou stanici hl.m. Prahy, kde se vyřadí dvakrát hlášené případy na národní úrovni.

Uchovávání dat : Jedna kopie vyplněného hlášení v léčebném zařízení, jedna kopie na místní hygienické stanici, data v počítačové formě na místní, krajské i národní úrovni.

Software pro zpracování dat : EPI INFO

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : tabulky četnosti a kontingenční tabulky na národní a regionální úrovni

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : čtvrtletní hlášení

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : 1-2 měsíce

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované aktivně, rutinně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.1.3 Dostupná data

Seznam zařízení podle sektorů a typů

Sektory :

☒ veřejná zdravotnická zařízení

☐ veřejné sociální služby

☐ vězeňská zařízení

☒ soukromá léčebná centra

☒ nevládní organizace

☐ pojišťovny

ostatní :

Typy léčebných center :

Specializovaná lůžková zařízení :

☒ detoxifikační jednotky

☒ terapeutické komunity

ostatní specializovaná lůžková zařízení :

Specializovaná ambulantní zařízení :

☒ ambulance při lůžkových léčebných zařízeních

☒ denní stacionáře

☒ lokální centra zdravotnických a sociálních služeb

☒ drop-in/centra street-workerů

ostatní specializovaná ambulantní zařízení :

Zařízení všeobecných služeb :

☒ lůžkové psychiatrické léčebny

☒ ambulantní psychiatrická centra

☐ primární zdravotnická péče/praktičtí lékaři

☐ ústavní zařízení sociální péče

☒ ambulantní zařízení sociální péče

ostatní :

☐ léčebné jednotky ve věznicích

☒ předepisování/vydávání metadonu

ostatní :

Léčba v průběhu roku

☒ celkový počet léčených osob během roku

☐ sčítání počtu léčeb k určitému datu

☒ počet léčeb zahájených během roku

☒ počet žádostí o prvoléčbu během roku

ostatní :

Ústavní léčba

☒ původ pacienta - (terapie, ostatní)

☐ druh léčby

☐ vícenásobná léčba

☐ průběh minulé léčby

☒ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní :

Je tento zdroj součástí Systému hlášení žádostí o léčbu

ano

pokud ano :

definice : uživatel drog – žadatel o léčbu (definice EMCDDA)

stupeň srovnatelnosti s protokolem Skupiny Pompidou : velmi vysoká

stupeň srovnatelnosti se systémem ICD nebo jinými systémy : ne

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☒ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☒ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☒ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : ekonomická aktivita, vzdělání, bydlení, rodinný stav

Ukazatele nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☒ celá populace
- ☒ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☒ celá populace
- ☒ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.1.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : Velmi dobrá, několik méně významných nedostatků v definicích případů a léčebných epizod, velmi vysoká míra pokrytí, v roce 2004 budou do této části zařazena i vězeňská zařízení.

- . duplicita případů : může se vyskytnout, 20-30 % případů nemá vyhraněný identifikační znak
- . systémová chyba : rozdíly uvnitř monitorovací sítě mezi regiony mohou způsobit rozdíly v míře užívání drog a charakteristice uživatelů, trendy v počtu uživatelů drog mohou být ovlivněny počtem hlášených zařízení
- . konzistence v čase : velmi dobrá
- . spolehlivost : vysoká
- . další poznámky:

3.1.5 Diskuze

Poznámky : Velmi užitečný zdroj dat pro monitorování užívání drog a jeho trendů při celkově omezených zdrojích dat o léčbě. Velmi užitečný pro prevalenční odhady problémového užívání drog, úmrtnost a potenciálně i pro kohortové studie.

Bibliografie : Čtvrtletní hlášení a

„Epidemiologie drog a uživatelů drog, Česká republika“, Výroční zprávy 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 Hygienická stanice hl.m. Prahy

3.2 EP-CZ-02: EPIDAT (Registr VH)

3.2.1 Identifikační znak

Identifikační číslo: EP-CZ-02

Definice : Hlášení infekčních nemocí včetně virových hepatitid

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : EPIDAT

Poslední aktualizace : formát 1997, data 2003

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Státní zdravotní ústav v Praze

Kontaktní osoba : MUDr. Čestmír Beneš

Adresa : SZÚ Praha, Šrobárova ul.

Telefon : 00420267081111

Fax :

E-mail: cesta@szu.cz

Spolupráce : Krajské hygienické stanice

3.2.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat výskyt infekčních nemocí v ČR

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : osoby – nové případy infekčních nemocí

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : zdravotnická zařízení hlásí nové případy hygienické stanici

toxikologická : je sledováno injekční užívání drog jako rizikový faktor v případě hepatitidy, druh drogy není rozlišován

geografická : celá ČR

další kritéria :

definice :

Způsob výběru : žádný

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezených ale nezaznamenaných : není odhad

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : není odhad

Organizace sběru dat : Zdravotnická zařízení hlásí nové případy infekčních nemocí podle zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (ve znění pozdějších předpisů) místní hygienické stanici, informace se soustřeďují na krajských hygienických stanicích v týdenních intervalech. Tato data zpracovává Státní zdravotní ústav.

Uchovávání dat : hlášení dat ve standardním formátu, na hygienických stanicích se zpracovávají počítačově

Software pro analýzu dat : EPI INFO

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : Sledování trendů ve výskytu onemocnění podle základních kategorií (pohlaví, věk, region) v přepočtu na obyvatelstvo daného kraje

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky :

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : pár týdnů

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.2.3 Dostupná data

Případy/epizody infekčních onemocnění (hlášení infekčních onemocnění)

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☒ celá populace
- ☒ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☒ celá populace
- ☒ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Úmrtí spojená s užíváním drog (kromě AIDS) :

Ostatní zdravotní indikátory :

Toxikologické charakteristiky

- ☐ sledované nelegální drogy (v jedné kategorii)
- ☐ sledované nelegální drogy (rozlišené)
- ☐ psychotropní látky
- ☐ alkohol
- ☐ způsob aplikace

ostatní : hlášeno jen injekční užívání drog

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☒ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : základní socio-demografické charakteristiky

3.2.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : databáze je omezená na hlášené případy, injekční užívání drog je sledováno jen u hepatitidy

- . duplicita případů : není odhad
- . systémová chyba : analyzují se jen hlášené případy
- . konzistence v čase : vysoká
- . spolehlivost : sporná
- . další poznámky:

3.2.5 Diskuze

Poznámky : Z hlediska výskytu hepatitidy u injekčních uživatelů drog je kvalita databáze sporná žitečná je však pro sledování trendů. Velmi užitečná je jako zdroj prevalenčních odhadů zpětného zachytu.

Bibliografie : <http://www.szu.cz/cem/epidat/epidat.htm>

3.3 EP-CZ-03: Systém sledování/kontroly HIV

3.3.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-03

Definice : Hlášené nové případy HIV a AIDS

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : Systém sledování/kontroly HIV

Poslední aktualizace : formát 2002, data 2002

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Státní zdravotní ústav – Národní referenční laboratoř pro HIV, Národní program prevence HIV/AIDS

Kontaktní osoba: MUDr. Jaroslav Jedlička

Adresa: Šrobárova 48

100 42 Praha 10

Česká republika

Telefon : +420 267 082 650

Fax : +420 267 082 532

E-mail : jaroslav.jedlicka@szu.cz

Spolupráce:

3.3.2 Popis zdroje

Cíle : sledovat nové případy HIV/AIDS

Sledovaná populace:

klienti

Statistická jednotka : osoby – nové případy HIV nebo nové případy AIDS

Kritéria zařazení/vyřazení:

institucionální : nové případy HIV infekce diagnostikované zdravotnickými zařízeními a potvrzené NRL, nové případy AIDS diagnostikované sítí center AIDS

toxikologická : injekční užívání drog, druh drogy se nerozlišuje

geografická : místo bydliště

další kritéria :

definice :

Způsob výběru : žádný

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 100 / 0

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : ...

Organizace sběru dat : Nové případy HIV/AIDS jsou diagnostikovány zdravotnickými zařízeními a každý pozitivní případ je potvrzen NRL, která spravuje databázi. NRL eviduje celkový počet provedených testů na HIV/AIDS podle rizikových skupin.

Uchovávání dat :

Software pro analýzu dat :

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : tabulky četnosti podle základních demografických charakteristik a rizikových faktorů

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : asi 2 týdny mezi reaktivním testem a potvrzením výsledku

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : několik měsíců

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.3.3 Dostupná data

Případy/epizody infekčních onemocnění (hlášení infekčních onemocnění)

Infekční nemoci

AIDS

- ☒ všechny případy
- ☒ injekční uživatelé drog
- ☒ všechna úmrtí
- ☒ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☒ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☒ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Úmrtí spojená s užíváním drog (kromě AIDS) :

Ostatní zdravotní indikátory :

Toxikologické charakteristiky

- ☐ sledované nelegální drogy (v jedné kategorii)
- ☐ sledované nelegální drogy (rozlišené)
- ☐ psychotropní látky
- ☐ alkohol
- ☒ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☒ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

3.3.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : 100% pokrytí všech nových případů. Nesleduje se druh užívané drogy ani charakteristiky týkající se kvality a kvantity užívané drogy.

- . duplicita případů : je přísně kontrolována
- . systémová chyba : slouží jako systém hlášení
- . konzistence v čase : vysoká
- . spolehlivost : vysoká
- . další poznámky:

3.3.5 Diskuze

Poznámky : Velmi vysoké pokrytí případů, velmi užitečné pro celkové hodnocení trendů ve výskytu HIV/AIDS, neposkytuje informace o míře prevalence. NRL koordinuje testování slin u injekčních uživatelů drog v nízkoprahových zařízeních.

Bibliografie :

3.4 EP-CZ-04: Speciální registr úmrtnosti

3.4.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-04

Definice : Speciální registr úmrtnosti

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : registr zemřelých osob s přítomností psychotropních látek

Poslední aktualizace : formát 2001, data 2002

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti

Kontaktní osoba: MUDr. Viktor Mravčík

*Adresa : Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, Úřad vlády ČR,
Nábřeží E. beneše 4, 118 01 Praha 1*

Telefon : 00420296153391

Fax : 00420296153264

E-mail : mravcik.viktor@vlada.cz

Spolupráce : Výbor pro soudní lékařství a toxikologii České lékařské společnosti

3.4.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat úmrtí přímo spojená s užíváním drog

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : zemřelá osoba s toxikologicky pozitivním testem

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : 14 toxikologických laboratoří

toxikologická : přítomnost legální a nelegální drogy v tekutinách nebo tkáních zemřelé osoby

geografická : celá ČR

další kritéria : toxikologické rozborů jen při pitvě – pokud není jasně definována příčina úmrtí jiným způsobem

definice : všechny případy nepřírozených úmrtí s pozitivním toxikologickým testem

Způsob výběru : žádný

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 100 / 0

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: 0

Organizace sběru dat : všechny náhle zemřelé osoby jsou při pitvě testovány v jednom ze 14 oddělení soudního lékařství v ČR, výsledky se zasílají ve formě databáze i agregovaných dat do NMS

Uchovávání dat : protokoly o pitvě a toxikologické protokoly, databáze

Software pro analýzu dat : ACCES, SPSS

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : agregace

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : data se zasílají čtvrtletně

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : data publikována každoročně

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované aktivně, rutinně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

databáze

Právní statut databáze :

zakázaný/vyhrazený

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.4.3 Dostupná data

Úmrtí spojená s užíváním drog

☒ přímá

☒ nepřímá (s výjimkou úmrtí spojených s dlouhodobým užíváním drog, kde příčinou úmrtí je VH, HIV apod., pokud je přítomna sledovaná látka, je osoba zaznamenána)

☒ případy potvrzené toxikologicky

Jak jsou případy zaznamenávány (používání kódů ICD, jiným způsobem) : ICD 10 a toxikologická analýza

Přesná definice úmrtí spojeného s užíváním drog : dvě kategorie: (1) fatální předávkování, (2) úmrtí s nevyjasněnou přítomností psychotropních látek

Je tento zdroj zahrnutý ve specifickém systému používaný pouze ke sledování úmrtí spojených s užíváním drog

ano

pokud ano, upřesnění : speciální databáze a software „Mortalita“ připravený pro NMS

Toxikologické charakteristiky

☐ sledované nelegální drogy (v jedné kategorii)

☒ sledované nelegální drogy (rozlišené)

☒ psychotropní látky

☒ alkohol

☒ způsob aplikace

ostatní : typ zkoušky, koncentrace látky, vzorek, kde byla látka nalezena

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☐ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : anamnéza případu (okolnosti úmrtí, místo, kde bylo nalezeno tělo)

3.4.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : 100% míra pokrytí, velmi vysoká srovnatelnost s protokolem EMCDDA. Rozdíly v metodologii a postupu toxikologického testování mezi jednotlivými odděleními soudního lékařství.

. duplicita případů : nemožná

. systémová chyba : pouze případy hodnocené jako náhlá úmrtí, které jsou předmětem pitvy

. konzistence v čase : vysoká

. spolehlivost : vysoká

. další poznámky:

3.4.5 Diskuze

Poznámky : Databáze zahrnuje úmrtí přímo spojená s užíváním drog, vztahy mezi užíváním drog a úmrtím jsou prokázány na základě toxikologických testů, rozsah užívání/zneužívání drog není možné rozlišit.

Bibliografie : Zábranský, T. and Vorel, F. (2001) *Odhad počtu zemřelých v přímém důsledku zneužívání omamných a psychotropních látek a v souvislosti s ním – pilotní fáze (odhad pro rok 1998) (Estimate of drug-related deaths in Czech Republic – pilot phase (1998))* *Adiktologie* 2 8-27. 1213-3841.

Mravčík, V., Zábranský, T., Korčíšová, B., Lejčková, P., Škrdlantová, E., Šťastná, L., Macek, V., Petroš, O., Gajdošíková, H., Miovský, M., Kalina, K., Vopravil, J. (2003). *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002. Praha: Úřad vlády ČR.*

3.5 EP-CZ-05: Registr substituční léčby

3.5.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-05

Definice : Registr uživatelů opiátů podstupujících substituční léčbu

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : Registr substituční léčby

Poslední aktualizace : průběžné informace, poslední z 3. prosince 2002

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kontaktní osoba: Mgr. Jana Brožová

Adresa : Palackého náměstí 4

128 01 Praha 2

Česká republika

Telefon : +420 224 972 878

Fax :

E-mail : brozova@uzis.cz

Spolupráce : Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP

3.5.2 Popis zdroje

Cíle : registrovat pacienty podstupující substituční léčbu, zamezit několikanásobné substituční léčbě ve více zařízeních, zabránit zneužívání substitučních látek na černém trhu

Sledovaná populace :

klienti podstupující substituční léčbu

Statistická jednotka : osoba podstupující substituční léčbu

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : akreditovaná léčebná zařízení nebo praktičtí lékaři

toxikologická : abstinující uživatelé opiátů

geografická : celá ČR

další kritéria : diagnostická centra se liší podle užívané substituční látky (metadon nebo buprenorfin)

definice :

Způsob výběru : žádný, plné pokrytí v případě metadonu, neodhadováno v případě buprenorfinu

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené, ale nezaznamenané : 100 / 0

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: 0

Organizace sběru dat : každé centrum, které nabízí substituční léčbu, je povinno hlásit každý nový případ a každé ukončení léčebné epizody Ústavu zdravotnických informací a statistiky

Uchovávání dat : databáze ÚZIS ČR

Software pro analýzu dat : vlastní (FAND, FOX, INFORMIX)

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : tabulky četnosti a kontingenční tabulky

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : měsíční hlášení

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : několik dnů

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

zakázaný/vyhrazený

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.5.3 Dostupná data

Seznam zařízení podle sektorů a typů

Sektory :

☒ veřejná zdravotnická zařízení

☐ veřejné sociální služby

☐ vězeňská zařízení

☒ soukromá léčebná centra

☒ nevládní organizace

☐ pojišťovny

ostatní :

Typy léčebných center :

Specializovaná lůžková zařízení :

☐ detoxifikační jednotky

☐ terapeutické komunity

ostatní specializovaná lůžková zařízení :

Specializovaná ambulantní zařízení :

- ☒ ambulance při lůžkových léčebných zařízeních
- ☒ denní stacionáře
- ☒ lokální zařízení zdravotnických a sociálních služeb
- ☐ drop-in/centra street-workerů

ostatní specializovaná ambulantní zařízení :

Zařízení všeobecných služeb :

- ☒ lůžkové psychiatrické léčebny
- ☒ ambulantní psychiatrická centra
- ☒ primární zdravotnická zařízení/praktičtí lékaři
- ☐ ústavní zařízení sociální péče
- ☐ ambulantní zařízení sociální péče

ostatní :

- ☐ léčebné jednotky ve věznicích
- ☒ předepisování/vydávání metadonu

ostatní :

Léčba v průběhu roku

- ☒ celkový počet léčených osob během roku
- ☐ sčítání počtu léčeb k určitému datu
- ☒ počet léčeb zahájených během roku
- ☒ počet žádostí o prvoléčbu během roku

ostatní :

Ústavní léčba

- ☐ původ pacienta - (terapie, ostatní)
- ☐ druh léčby
- ☐ vícenásobná léčba
- ☐ průběh minulé léčby
- ☐ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní :

Je tento zdroj součástí Systému hlášení žádostí o léčbu

ano

pokud ano :

definice : na základě ICD

stupeň srovnatelnosti s protokolem Skupiny Pompidou : vysoká

stupeň srovnatelnosti se systémem ICD nebo jinými systémy : ICD 10 – vysoká

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog během posledního roku
- ☐ užívání jednotlivých drog během posledního měsíce
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)

☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)

☒ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

☐ všechny případy

☐ injekční uživatelé drog

☐ všechna úmrtí

☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků

☒ testy u injekčních uživatelů, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

☐ celá populace

☒ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

☐ celá populace

☒ injekční uživatelé drog

Endokarditida

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

☐ celá populace

☐ neinjekční uživatelé drog

☐ injekční uživatelé drog

ostatní zdravotní indikátory :

3.5.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : 100% pokrytí metadonové léčby, léčba buprenorfinem v roce 2002 nebyla pokryta. Podávání zpráv o ukončení léčby, zaznamenává se důvod ukončení léčby.

. duplicita případů : není možná

. systémová chyba : není hlášen buprenorfin

- . konzistence v čase : relativně nový registr nového druhu léčby v ČR
- . spolehlivost : metadonová léčba – velmi vysoká
- . další poznámky:

3.5.5 Diskuze

Poznámky : Metadonová léčba je plně pokryta. Velmi užitečná databáze pro kohortové studie úmrtnosti, užitečná pro prevalenční studie (metoda zpětného zachytu).

Bibliografie :

Mravčík, V., Zábranský, T., Korčišová, B., Lejčková, P., Škrdlantová, E., Šťastná, L., Macek, V., Petroš, O., Gajdošíková, H., Miovský, M., Kalina, K., Vopravil, J. (2003). Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002. Praha: Úřad vlády ČR.

Aktuální informace č. 45/2003, ÚZIS, www.uzis.cz

3.6 EP-CZ-06: Registr pacientů hospitalizovaných v psychiatrických zařízeních

3.6.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-06

Definice : registr pacientů v lůžkových psychiatrických zařízeních (v psychiatrických léčebnách i psychiatrických odděleních nemocnic)

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : Registr pacientů hospitalizovaných v psychiatrických zařízeních

Poslední aktualizace : formát 2001, čtvrtletně

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kontaktní osoba: Mgr. Jana Brožová

Adresa : Palackého náměstí 4

128 01 Praha 2

Česká republika

Telefon : +420 224 972 878

Fax :

E-mail : brozova@uzis.cz

Spolupráce :

3.6.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat psychiatrickou léčbu pacientů včetně diagnóz F1X.X ICD 10

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : propuštění nebo úmrtí pacienta v psychiatrickém zařízení

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : 13 psychiatrických léčeben (data z roku 2000)

toxikologická : legální i nelegální drogy

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení :

definice : všichni propuštění nebo zemřelí pacienti v psychiatrických léčebnách podle ICD 10

Způsob výběru : žádný

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek /nalezené ale nezaznamenané : 99 / 1

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: není odhad

Organizace sběru dat : Psychiatrická zařízení jsou povinna hlásit všechna propuštění a úmrtí pacientů

Uchovávání dat : databáze ÚZIS ČR

Software pro analýzu dat : vlastní (FAND, FOX, INFORMIX)

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : agregace dat v Ústavu zdravotnických informací a statistiky

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky :

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : data jsou publikována každoročně

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované pasivně, příležitostně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

zakázaný/vyhrazený

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.6.3 Dostupná data

Typ zařízení

Psychiatrické léčebny

☒ lůžkoví pacienti

☐ ambulantní pacienti

Nemocnice – nepsychiatrická zařízení

☒ lůžková psychiatrická oddělení

☐ ambulantní pacienti

ARO

☐ nefatální předávkování

ostatní případy spojené s drogami :

☐ data záchranné služby

Případy/epizody

Diagnózy při propouštění z nemocnice (kódy ICD, verze)

☒ pouze primární diagnóza

☒ k dispozici také sekundární diagnóza

ostatní :

Ústavní léčba

- ☐ původ pacienta - (terapie, ostatní)
- ☐ druh léčby
- ☐ vícenásobná léčba
- ☐ průběh minulé léčby
- ☐ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní :

Je tento zdroj součástí Systému nemocničních hlášení

ano

pokud ano :

definice :

- ☒ psychiatrická zařízení
- ☐ ARO

ostatní :

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☐ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☐ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : povolání

Charakteristiky nemoci

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechny úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.6.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : vysoká kvalita s omezením na pacienty psychiatrických zařízení

- . duplicita případů : je kontrolována
- . systémová chyba :
- . konzistence v čase : vysoká
- . spolehlivost : vysoká
- . další poznámky:

3.6.5 Diskuze

Poznámky : Jsou dostupné víceleté řady dat, používá se jednoznačná osobní identifikace, pro monitorování nových trendů užívání drog je však kvalita databáze sporná. Užitečná je pro prevalenční odhady zpětného zachytu a kohortové studie úmrtnosti.

Bibliografie :

Psychiatrická péče, ÚZIS 2002

Aktuální informace č. 4/2003, ÚZIS, www.uzis.cz

3.7 EP-CZ-07: Obecný registr úmrtnosti

3.7.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-07

Definice : Registr všech úmrtí v ČR

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : Registr úmrtnosti

Poslední aktualizace : ČSÚ měsíčně, ÚZIS ČR ročně

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kontaktní osoba: Mgr. Jana Brožová

Adresa : Palackého náměstí 4

128 01 Praha 2

Česká republika

Telefon : +420 224 972 878

Fax :

E-mail : brozova@uzis.cz

Spolupráce :

3.7.2 Popis zdroje

Cíle : registrovat všechna úmrtí v ČR, monitorovat úmrtnost podle demografických charakteristik a příčin úmrtí

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : úmrtí

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : lékaři jsou povinni ohlásit každé úmrtí krajskému matričnímu úřadu, které čtvrtletně zasílá informace ČSÚ. ČSÚ zasílá každoročně data ÚZIS ČR, které je agreguje.

toxikologická : pouze u náhlých případů úmrtí se provádí toxikologická zkouška

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení :

definice : všechna úmrtí včetně příčin podle ICD 10

Způsob výběru : žádný – všechna úmrtí

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 100 / 0

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : 0

Organizace sběru dat : regionální úřady Ústavu zdravotnických informací a statistiky uchovávají a počítačově zpracovávají data, ta pak zasílají do ÚZIS v Praze

Uchovávání dat : ve formě hlášení, počítačové formě - databáze ÚZIS ČR nebo ČSÚ

Software pro analýzu dat :

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : agregace

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky :

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : data jsou publikována každoročně

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

zakázaný/vyhrazený

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.7.3 Dostupná data

Úmrtí spojená s užíváním drog

☒ přímá

☒ nepřímá

☐ případy potvrzené toxikologicky

Jak jsou případy zaznamenávány (používání kódů ICD, jiným způsobem) : ICD 10

Přesná definice úmrtí spojeného s užíváním drog : na základě ICD 10

Je tento zdroj zahrnutý ve specifickém systému používaný pouze ke sledování úmrtí spojených s užíváním drog

ne

pokud ano, upřesnění :

Toxikologické charakteristiky

☐ sledované nelegální drogy (v jedné kategorii)

☐ sledované nelegální drogy (rozlíšené)

☐ psychotropní látky

☐ alkohol

☐ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : povolání, vzdělání, ekonomická aktivita

3.7.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : 100% pokrytí, obecně velmi vysoká kvalita, horší kvalita při sledování úmrtí spojených s užíváním drog

- . duplicita případů : vyloučená
- . systémová chyba : jednostranné informace – kódování ICD 10 závisí na lékaři, který určuje příčinu úmrtí, to způsobuje případné pomíjení vztahů mezi úmrtím a užíváním drog
- . konzistence v čase : vysoká
- . spolehlivost : nízká pro monitorování úmrtí ve vztahu k drogám
- . další poznámky:

3.7.5 Diskuze

Poznámky : Jako zdroj sledující úmrtí spojená s užíváním drog není příliš užitečný. Velmi užitečný je však pro kohortové studie úmrtnosti, které vychází z překrývání registru úmrtnosti a jednotlivých kohort – ale s opatrným sledováním příčin úmrtí.

Bibliografie :

3.8 EP-CZ-08: Studie v obecné populaci - HIS

3.8.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-08

Definice : Studie zdravotního stavu populace v souvislosti s relevantními psychosociálními a socio-ekonomickými faktory

pravidelná šetření a průřezová statistika

Název zdroje : HIS

Poslední aktualizace : formát 2002, data 2002

Kategorie : opakované pravidelně

Odpovědná instituce : Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kontaktní osoba: Mgr. Jiří Holub

Adresa : Palackého náměstí 4

128 01 Praha 2

Česká republika

Telefon : +420 224 972 108

Fax :

E-mail : holub@uzis.cz

Spolupráce :

3.8.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat zdravotní stav české populace

Sledovaná populace :

obecná populace starší 15-ti let

Statistická jednotka : osoba – respondent

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : ne

toxikologická : ne

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : 15-64 let, 15-100 let

definice :

Způsob výběru : stratifikovaný výběr podle pohlaví, věku a krajů, tři úrovně náhodného výběru (obec, ulice, osoba)

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 4 populace starší 15-ti let / z tohoto vzorku respondentů odmítlo 12,6 %

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: z tohoto vzorku respondentů 29,3

Organizace sběru dat : každé tři roky (1993, 1996, 1999, 2002), (v roce 2002 bylo 2476 respondentů), využívání jsou školení tazatelé, délka trvání sběru dat 2 měsíce)

Uchovávání dat : jednotlivé dotazníky se převádějí do počítačové formy

Software pro analýzu dat : vlastní

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : tabulky četnosti, kontingenční tabulky, časové trendy

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky :

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : tři měsíce (publikace je upravována po roce)

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.8.3 Dostupná data

Vlastní hodnocení zdravotního stavu, vlastní hodnocení psychosociálních a socio-ekonomických rizikových faktorů, rizikových faktorů z oblasti zvyků a chování. Užívání drog a postoje k drogám byly zahrnuty v roce 1999.

Toxikologické charakteristiky

☒ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)

☒ celoživotní užívání jednotlivých drog

☒ užívání jednotlivých drog v posledním roce

☒ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci

☐ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)

☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)

☐ způsob aplikace

ostatní : užívání nelegálních drog

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : povolání, vzdělání

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

☐ všechny případy

☐ injekční uživatelé drog

☐ všechna úmrtí

☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků

☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

☐ celá populace

☐ neinjekční uživatelé drog

☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.8.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : Vysoce reprezentativní, pouze základní informace o užívání drog u běžné populace

. duplicita případů : nepravděpodobná

. systémová chyba : informace

. konzistence v čase : otázky týkající se drog se zjišťovaly pouze v letech 1999 a 2002, data z roku 2002 ještě nejsou k dispozici

. spolehlivost : vysoká

. další poznámky:

3.8.5 Diskuze

Poznámky : Celkový počet otázek v dotazníku je 31, pouze jedna se týká nelegálních drog. Otázka je rozdělená do několika částí podle druhu drogy (7 druhů) a celoživotní zkušenosti s drogou, zkušeností v posledním roce a měsíci.

Bibliografie:

Mravčík, V., Zábranský, T., Korčíšová, B., Lejčková, P., Škrdlantová, E., Šťastná, L., Macek, V., Petroš, O., Gajdošíková, H., Miovský, M., Kalina, K., Vopravil, J. (2003). Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002. Praha: Úřad vlády ČR.

3.9 EP-CZ-09: Studie v obecné populaci - CVVM

3.9.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-09

Definice : Výzkum veřejného mínění o drogách

pravidelná šetření a průřezová statistika

Název zdroje : Výzkum veřejného mínění o drogách

Poslední aktualizace : data 2003

Kategorie : opakovaný každoročně

Odpovědná instituce : Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AVČR

Kontaktní osoba: Ing. Adéla Seidlová, CVVM, Sociologický ústav AV

Adresa : V Holešovičkách 41/94, 182 09 Praha 8

Telefon : 02/86840129

Fax : 02/86840130

E-mail : seidlova@soc.cas.cz

Spolupráce :

3.9.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat názory na drogovou problematiku v české společnosti, monitorovat užívání drog v ČR

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : osoba – respondent

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : ne

toxikologická : ne

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení :

definice :

Způsob výběru : kvótní výběr, nereprezentativní pro ČR, přibližně 1000 respondentů

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : ... / ...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: ...

Organizace sběru dat : ...

Uchovávání dat : ...

Software pro analýzu dat : ...

Typ analýzy v každé fázi přenosu dat : ...

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : ...

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : ...

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované pasivně, příležitostně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.9.3 Dostupná data

Dostupné typy dat

užívání nelegálních drog a postoje k drogám

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☒ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☐ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☐ způsob aplikace
- ostatní :

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☐ národnost
- ☐ geografická specifikace
- ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.9.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : málo reprezentativní vzorek pro ČR, nízká kompatibilita se standardy EMCDDA

- . duplicita případů : není odhad
- . systémová chyba : informace
- . konzistence v čase : vysoká konzistence časových trendů
- . spolehlivost : omezená
- . další poznámky:

3.9.5 Diskuze

Poznámky : kvótní výběr, cca 1000 osob

Bibliografie :

Informace z výzkumu Naše společnost 2002, 02-02, ot.OB.1-8 , kód tiskové informace OB20417

3.10 EP-CZ-10: ESPAD

3.10.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-10

Definice : Výzkum na školách

pravidelná šetření a průřezová statistika

Název zdroje : ESPAD

Poslední aktualizace : formát 2002, data 1999

Kategorie : opakovaný každé 4 roky (1995, 1999, 2003)

Odpovědná instituce : Psychiatrické centrum Praha

Kontaktní osoba: PHDr. Ladislav Csémy

Adresa : Ústavní 91, Praha 8

Telefon : 0042266003 131

Fax : 0042266003 131

E-mail : csemy@pcp.lf3.cuni.cz

Spolupráce :

3.10.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat užívání drog, postoje k drogám, povědomí a zdroje informací o drogách mezi populací ve věku 16-ti let

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : osoba – respondent

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : studie na školách, jedná se o celé soubory respondentů podle tříd

toxikologická :

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : věk 16 let

definice :

Způsob výběru : stratifikovaný/vrstvený výběr škol podle regionů, typů škol, ve výběru je jedna třída z dané školy

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : ... / ...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : ...

Organizace sběru dat : dotazníky jsou vyplňovány anonymně jednotlivými účastníky výzkumu ve třídách

Uchovávání dat : dotazník, počítačová forma

Software pro analýzu dat : ...

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : ...

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : ...

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : ...

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované aktivně, rutinně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

databáze

Právní statut databáze :

veřejný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.10.3 Dostupná data

Dostupné typy dat

dotazník ESPAD

Toxikologické charakteristiky

☒ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)

☒ celoživotní užívání jednotlivých drog

☒ užívání jednotlivých drog v posledním roce

☒ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci

☐ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)

☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)

☐ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.10.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : metodologie ESPAD – velmi vysoká kvalita

- . duplicita případů : vyloučena
- . systémová chyba : informace
- . konzistence v čase : velmi vysoká
- . spolehlivost : velmi vysoká
- . další poznámky:

3.10.5 Diskuze

Poznámky :

Bibliografie :

<http://www.drogy-info.cz/article/articleview/1114/1/13/>

3.11 EP-CZ-11: Seroprevalenční studie VHC

3.11.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-11

Definice : Serologický přehled VHC mezi injekčními uživateli drog založený na vedení dotazníku a testování protilátek VHC z kapilární krve

šetření nebo studie ad-hoc

Název zdroje : Seroprevalenční studie VHC u injekčních uživatelů drog

Poslední aktualizace : formát 2002, data 2002

Kategorie : studie ad-hoc

Odpovědná instituce : Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti

Kontaktní osoba: Mgr. Blanka Korčíšová

Adresa : NMS, Úřad vlády, Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1

Telefon : +420 296 153 457

Fax : +420 296 153 264

E-mail : korcisova.blanka@vlada.cz

Spolupráce :

3.11.2 Popis zdroje

Cíle : získat reprezentativní seroprevalenční míru VHC u injekčních uživatelů drog na národní úrovni, zkoumat rozhodující faktory infekce VHC u injekčních uživatelů, zjistit povědomí o infekci u této populace, sledovat jejich přístup k výměně injekčního materiálu, získat multiplikátory pro prevalenční odhady

Sledovaná populace :

klienti v nízkoprahových zařízeních, na ulici, v bytě

Statistická jednotka : klient kontaktovaný v nízkoprahovém zařízení, na ulici nebo v bytě

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : kontaktovaný v nízkoprahovém zařízení, nikoli v léčebném zařízení orientovaném na abstinenci

toxikologická : injekční užívání drog v posledních 2 letech

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : osoba starší 15-ti let, první kontaktování klienta v této studii

definice :

Způsob výběru : 1000 účastníků, reprezentativní pro ČR a Prahu. Stratifikovaný/vrstvený výběr podle regionů vzhledem k prevalenčním odhadům injekčních uživatelů drog v regionech. V každém ze 14 regionů vybráno 1 nebo 2 centra, celkový počet ve výběru 17 center. Sleduje se odezva – studie probíhá v současnosti, konečný počet účastníků není znám.

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : ... / ...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : ...

Organizace sběru dat : Každý kontaktovaný injekční uživatel drog, který splňuje daná kritéria, je zahrnut do studie. Školený tazatel vyplní dotazník společně s klientem. Proveďte se rychlý test na přítomnost protilátek VHC v krvi, účastník je o výsledku informován ještě v průběhu sezení.

Uchovávání dat : jedna kopie v nízkoprahovém zařízení, jedna kopie se zašle do NMS a počítačově zpracuje

Software pro analýzu dat : EPIINFO, SPSS

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : kontrola dotazníku

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : ...

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : ...

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

přímo sbírá data

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

databáze

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.11.3 Dostupná data

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)

☒ způsob aplikace

ostatní : socio-demografická data, detaily o užívání drogy, rizikové faktory, zdroje nového injekčního materiálu, povědomí o hepatitidě, hlášení o testování atd.

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : ano

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

☐ všechny případy

☐ injekční uživatelé drog

☐ všechna úmrtí

☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků

☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

☐ celá populace

☐ neinjekční uživatelé drog

☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.11.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : vysoce kvalitní dotazník kompatibilní se standardy EMCDDA a evropskými studiemi

. duplicita případů : vyloučena

. systémová chyba : informační

. konzistence v čase :

. spolehlivost : vysoká

. další poznámky:

3.11.5 Diskuze

Poznámky : studie probíhá v současné době, první výsledky budou publikovány v roce 2003

Bibliografie :

Mravčík, V., Zábranský, T., Korčíšová, B., Lejčková, P., Škrdlantová, E., Šťastná, L., Macek, V., Petroš, O., Gajdošíková, H., Miovský, M., Kalina, K., Vopravil, J. (2003). Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002. Praha: Úřad vlády ČR.

3.12 EP-CZ-12: FeeBase

3.12.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-12

Definice : Registr klientů, kontaktů a služeb nízkoprahových programů

rutinní systém hlášení a statistiky

Název zdroje : FreeBase

Poslední aktualizace : formát 2004, data 2004

Kategorie : průběžný registr

Odpovědná instituce : Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti

Kontaktní osoba: Mgr. Blanka Korčíšová

Adresa : NMS, Úřad vlády, Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1

Telefon : +420 296 153 457

Fax : +420 296 153 264

E-mail : korcisova.blanka@vlada.cz

Spolupráce :

3.12.2 Popis zdroje

Cíle : registrovat klienty a služby poskytované klientům v léčebných zařízeních – především nízkoprahových zařízeních, poskytnout objektivní evidenci služeb, sledovat kariéru uživatele

Sledovaná populace :

klienti jednotlivých center

Statistická jednotka : uživatel drog v kontaktu s centrem a/nebo kontakty klientů a/nebo poskytované služby, používá se speciální identifikační číslo, aby se zabránilo identifikaci dané osoby mimo centrum

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : nízkoprahová zařízení – dnes 14 center

toxikologická : užívání nelegálních drog

geografická : 14 center především ze západní části republiky

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : ne

definice : ne

Způsob výběru : ne

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : není odhad

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: není odhad

Organizace sběru dat : Každé zapojené léčebné zařízení má svoji vlastní databázi, plánuje se zřízení centrální databáze

Uchovávání dat : papírová forma

Software pro analýzu dat : ACCES

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : ...

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : ...

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : ...

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované na vyžádání

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

zakázaný/vyhrazený

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.12.3 Dostupná data

Seznam zařízení podle sektorů a typů

Sektory :

- ☐ veřejná zdravotnická zařízení
- ☐ veřejné sociální služby
- ☐ vězeňská zařízení
- ☐ soukromá léčebná centra
- ☒ nevládní organizace
- ☐ pojišťovny

ostatní :

Typy léčebných center :

Specializovaná lůžková zařízení :

- ☐ detoxifikační jednotky
- ☐ terapeutické komunity

ostatní specializovaná lůžková zařízení :

Specializovaná ambulantní zařízení :

- ☐ ambulance při lůžkových léčebných zařízeních
- ☐ denní stacionáře

☐ lokální centra zdravotnických a sociálních služeb

☒ drop-in/centra street-workerů

ostatní specializovaná ambulantní zařízení :

Zařízení všeobecných služeb :

☐ lůžkové psychiatrické léčebny

☐ ambulantní psychiatrická centra

☐ primární zdravotní péče/praktičtí lékaři

☐ ústavní zařízení sociální péče

☐ ambulantní zařízení sociální péče

ostatní :

☐ léčebné jednotky ve věznicích

☐ předepisování/vydávání metadonu

Ostatní :

Léčba v průběhu roku

☒ celkový počet léčených osob během roku

☐ sčítání počtu léčeb k určitému datu

☐ počet léčeb zahájených během roku

☒ počet žádostí o prvoléčbu během roku

ostatní : Ústavní léčba

☐ původ pacienta - (terapie, ostatní)

☐ druh léčby

☐ vícenásobná léčba

☐ průběh minulé léčby

☐ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní :

Je tento zdroj součástí Systému hlášení léčby drogových závislostí

ano

pokud ano :

definice :

stupeň srovnatelnosti s protokolem Skupiny Pompidou : vysoká

stupeň srovnatelnosti se systémem ICD nebo jinými systémy :

Toxikologické charakteristiky

☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)

☐ celoživotní užívání jednotlivých drog

☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce

☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci

☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)

☒ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)

☒ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

☒ národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

☐ všechny případy

☐ injekční uživatelé drog

☐ všechny úmrtí

☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků

☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

☐ celá populace

☐ neinjekční uživatelé drog

☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.12.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : nízká míra pokrytí, rozbíhá se

. duplicita případů :

. systémová chyba :

. konzistence v čase :

. spolehlivost : zatím nízká

. další poznámky:

3.12.5 Diskuze

Poznámky : velmi vysoký potenciál pro šíření do dalších nízkoprahových zařízení v ČR, velmi užitečné pro ad-hoc kohortové studie mortality nebo lokální odhady prevalence zpětného zachytu

Existuje interface mezi FreeBase a Registrem Žádostí o léčbu.

Bibliografie :

<http://freebase.drogy-info.cz/>

3.13 EP-CZ-13: Mládež a drogy

3.13.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-13

Definice : Národní školní studie

pravidelná šetření a průřezová statistika

Název zdroje : Školní studie

Poslední aktualizace : formát 2001, data 2000

Kategorie : opakovaná každé 3 roky (1994, 1997, 2000)

Odpovědná instituce : Hygienická Stanice hl.m. Prahy – Centrální pracoviště drogové epidemiologie

Kontaktní osoba: MUDr. Vladimír Polanecký

Adresa : Rytířská 10

110 00 Praha 1

Česká republika

Telefon : +420 224 212 039

Fax : +420 224 212335

E-mail : hs@hygpraha.cz

Spolupráce : Okresní hygienické stanice

3.13.2 Popis zdroje

Cíle : monitorovat užívání drog, postoje k drogám, povědomí o nich a zdroje informací o drogách ve věkové skupině 14 - 18 let

Sledovaná populace :

obecná populace

Statistická jednotka : osoba – respondent

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : základní a střední školy

toxikologická : tabák, alkohol, nelegální drogy

geografická : všechny okresy v ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : věk 14 – 18 let

definice : žáci a studenti ve věkové skupině 14 – 18 let

Způsob výběru : náhodně vybrané školy a třídy

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 1 % z populace dané věkové skupiny /...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : ...

Organizace sběru dat : respondenti vyplňují dotazníky anonymně ve třídách

Uchovávání dat : dotazníky, počítačová forma

Software pro analýzu dat : EPIINFO

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : analýzu provádí PanDa, s.r.o. a Hygienická stanice hl.m. Prahy

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : 2-3 měsíce

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : 9 měsíců

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

databáze

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.13.3 Dostupná data

Dostupné typy dat

aktualizovaný dotazník

Toxikologické charakteristiky

- ☒ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☒ celoživotní užívání per jednotlivých drog
- ☒ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☒ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☐ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☒ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☒ způsob aplikace

ostatní : frekvence užívání drog

Socio-demografická data

☒ pohlaví

☒ věk

národnost

☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : typ školy, socio-ekonomické charakteristiky, postoje

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

☐ všechny případy

☐ injekční uživatelé drog

☐ všechna úmrtí

☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků

☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

☐ celá populace

☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

☐ celá populace

☐ neinjekční uživatelé drog

☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.13.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : velmi vysoká kvalita

. duplicita případů : kontrolována

. systémová chyba :

. konzistence v čase : velmi vysoká

. spolehlivost : velmi vysoká

. další poznámky: opakovaná anonymní studie

3.13.5 Diskuze

Poznámka : Odezva přibližně 98 %

Bibliografie : Polanecký, V., Šmídová, O., Studničková, B., Šejda, J., Hustopecký, J.:
Mládež a drogy v České republice – 2000, Hygienická stanice hl.m. Prahy, Praha
2001

Polanecký, V., Šmídová, O., Studničková, B., Šejda, J., Hustopecký, J.: Mládež a
užívání drog v České republice – trendy 1994 – 1997 – 2000, Hygienická stanice
hl.m. Prahy, Praha 2001

3.14 EP-CZ-14: Nefatální intoxikace spojené s užíváním drog

3.14.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-14

Definice : národní

pravidelná průřezová statistika

Název zdroje : Nefatální intoxikace spojené s užíváním drog

Poslední aktualizace : data 2002

Kategorie : pravidelný čtvrtletní registr

Odpovědná instituce : Hygienická stanice hl.m. Prahy – Centrální pracoviště drogové epidemiologie

Kontaktní osoba: MUDr. Běla Studničková

Adresa : Rybalkova 39

100 00 Praha 10

Česká republika

Telefon : +420 271 087 202

Fax : +420 271 087 204

E-mail : odep@iol.cz

Spolupráce : Krajské hygienické stanice

3.14.2 Popis zdroje

Cíle : zaznamenávat nefatální intoxikace spojené s užíváním drog ve vybraných krajských nemocnicích

Sledovaná populace :

hospitalizovaní z důvodu intoxikace

Statistická jednotka : osoby, případy

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : nemocnice, záchranná služba

toxikologická : nelegální drogy

geografická : všechny kraje

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : jednotlivé drogy, alkohol

definice : všechna přijetí pacientů podezřelých z intoxikace způsobené užitím nelegálních drog

Způsob výběru : pravidelný systém hlášení

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : 10 /...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány: 30

Organizace sběru dat : Hlášení z nemocnic nebo od záchranné služby se čtvrtletně shromažďují na pobočkách hygienické služby na místní a krajské úrovni, zde se počítačově zpracují a kontrolují. Poté se v jednom souboru zašlou na Hygienickou stanici hl.m. Prahy, kde se vyloučí dvakrát započítané případy na národní úrovni.

Uchovávání dat : v počítačové formě na lokální a národní úrovni

Software pro analýzu dat : EPI INFO

Typ analýzy v každé fázi převodu dat : tabulky četnosti a kontingenční tabulky na okresní a národní úrovni

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : čtvrtletní hlášení

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : 1-2 měsíce

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované aktivně, rutinně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

tajný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.14.3 Dostupná data

Seznam zařízení podle sektorů a typů

Sektory :

- ☒ veřejná zdravotnická zařízení
- ☐ veřejné sociální služby
- ☐ vězeňská zařízení
- ☐ soukromá léčebná centra
- ☐ nevládní organizace
- ☐ pojišťovny

ostatní :

Typy léčebných zařízení :

Specializovaná lůžková zařízení :

- ☒ detoxifikační jednotky
- ☐ terapeutické komunity

ostatní specializovaná lůžková zařízení : Anesteziologicko-resuscitační oddělení (ARO)

Specializovaná ambulantní zařízení :

- ☐ ambulance při lůžkových léčebných zařízeních
- ☐ denní stacionáře
- ☐ lokální centra zdravotnických a sociálních služeb
- ☐ drop-in/centra street-workerů

ostatní specializovaná ambulantní zařízení :

Zařízení všeobecných služeb :

- ☒ lůžkové psychiatrické léčebny
- ☐ ambulantní psychiatrická centra
- ☐ primární zdravotní péče/praktičtí lékaři
- ☐ ústavní zařízení sociální péče
- x ambulantní zařízení sociální péče

ostatní :

- ☐ léčebné jednotky ve věznicích
- ☐ předepisování/vydávání metadonu

Ostatní :

Léčba v průběhu roku

- ☐ celkový počet léčených osob během roku
- ☐ sčítání počtu léčeb k určitému datu
- ☐ počet léčeb zahájených během roku
- ☐ počet žádostí o prvoléčbu během roku

ostatní :

Ústavní léčba

- ☐ původ pacienta - (terapie, ostatní)
- ☐ druh léčby
- ☒ vícenásobná léčba
- ☐ průběh minulé léčby
- ☐ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní :

Je tento zdroj součástí Systému hlášení drogové léčby

ne

pokud ano :

definice :

stupeň srovnatelnosti s protokolem Skupiny Pompidou :

stupeň srovnatelnosti se systémem ICD nebo jinými systémy :

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog

- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☒ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☒ způsob aplikace

ostatní : frekvence, úmrtí spojená s užíváním drog

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☒ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) : ekonomická aktivita, bydlení

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

DATA Z JEDNOTLIVÝCH ZAŘÍZENÍ

Typ zařízení

Psychiatrické léčebny

- ☐ lůžkoví pacienti
- ☐ ambulantní pacienti

Nemocnice – nepsychiatrická zařízení

- ☒ lůžková psychiatrická oddělení
- ☐ ambulantní pacienti

ARO

- ☒ nefatální intoxikace
- ostatní případy spojené s užíváním drog:
- ☒ data záchranné služby

Případy/epizody

Diagnózy při propouštění z nemocnice (kódy ICD, verze)

- ☐ pouze primární diagnóza
- ☒ k dispozici také sekundární diagnóza

ostatní:

Ústavní léčba

- ☐ původ pacienta (terapie, ostatní)
- ☐ druh léčby
- ☒ vícenásobná léčba
- ☐ průběh minulé léčby
- ☐ rok první léčby a typ léčebného zařízení

ostatní:

Je tento zdroj součástí Systému nemocničních hlášení

ano

definice: osoby intoxikované v souvislosti s užíváním drog nebo osoby se zdravotními problémy spojenými s užitím drogy

- ☒ psychiatrické léčebny
- ☒ ARO

ostatní:

Toxikologické charakteristiky

- ☐ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☐ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☒ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☒ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☒ způsob aplikace

ostatní : frekvence, úmrtí spojená s užíváním drog

3.14.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : kontrolní data

- . duplicita případů : kontrolována
- . systémová chyba : pouze kontrolní systém
- . konzistence v čase : pravidelná
- . spolehlivost : jen co se týče trendů
- . další poznámky: pouze krajské a univerzitní nemocnice jsou zařazeny do systému

3.14.5 Diskuze

Poznámky :

Bibliografie : Čtvrtletní hlášení a

„Epidemiologie drog a uživatelů drog, Česká republika“, Výroční zprávy 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 Hygienická stanice hl.m. Prahy

3.15 EP-CZ-15: GENACIS

3.15.1 Identifikační znak

Identifikační číslo : EP-CZ-15

Definice : Celopopulační průzkum

pravidelná šetření a průřezová statistika

Název zdroje : GENACIS

Poslední aktualizace : formát 2002, data 2002

Kategorie :

Odpovědná instituce : Psychiatrické centrum Praha

Kontaktní osoba: PHDr. Ladislav Csémy

Adresa : Ústavní 91, Praha 8

Telefon : 0042266003 131

Fax : 0042266003 131

E-mail : csemy@pcp.lf3.cuni.cz

Spolupráce :

3.15.2 Popis zdroje

Cíle :

Sledovaná populace : populace 18-64 let

obecná populace

Statistická jednotka : osoba – respondent

Kritéria zařazení/vyřazení :

institucionální : studie na školách, jedná se o celé soubory respondentů podle tříd

toxikologická :

geografická : celá ČR

ostatní kritéria zařazení/vyřazení : věk 16 let

definice :

Způsob výběru : stratifikovaný/vrstvený výběr škol podle volebních okrsků

Míra pokrytí :

procento pokrytých statistických jednotek/nalezené ale nezaznamenané : ... / ...

procento statistických jednotek, které nebyly sledovány : ...

Organizace sběru dat : dotazníky jsou vyplňovány anonymně

Uchovávání dat : dotazník, počítačová forma

Software pro analýzu dat : SPSS

Typ analýzy v každé fázi převodu dat :

Časová omezení při převodu dat :

uplynulý čas (v měsících) mezi jednotlivými kroky : ...

uplynulý čas (v měsících) mezi ukončením sběru dat a publikací/dostupností prvních výsledků : ...

Informace dostupné Monitorovacímu středisku :

informace poskytované aktivně, rutinně

Úroveň agregace dat dostupných Monitorovacímu středisku :

agregovaná data

Právní statut databáze :

veřejný

Právní statut agregovaných dat :

veřejný

3.15.3 Dostupná data

Dostupné typy dat

Toxikologické charakteristiky

- ☒ užívání povolených návykových látek (alkohol, tabák, psychotropní léky)
- ☒ celoživotní užívání jednotlivých drog
- ☒ užívání jednotlivých drog v posledním roce
- ☐ užívání jednotlivých drog v posledním měsíci
- ☐ hlavní užívaná droga (kromě alkoholu)
- ☐ sekundární užívané látky (3 látky, včetně alkoholu)
- ☐ způsob aplikace

ostatní :

Socio-demografická data

- ☒ pohlaví
- ☒ věk
- ☒ národnost
- ☒ geografická specifikace

ostatní (zaměstnání, sociální zabezpečení) :

Charakteristiky nemocnosti

Infekční nemoci

AIDS

- ☐ všechny případy

- ☐ injekční uživatelé drog
- ☐ všechna úmrtí
- ☐ úmrtí injekčních uživatelů drog

HIV testy

- ☐ všechny testy, procento seropozitivních výsledků
- ☐ testy u injekčních uživatelů drog, procento seropozitivních výsledků u injekčních uživatelů drog

Hepatitida B

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Hepatitida C

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Endokarditida

- ☐ celá populace
- ☐ injekční uživatelé drog

Tuberkulóza

- ☐ celá populace
- ☐ neinjekční uživatelé drog
- ☐ injekční uživatelé drog

Ostatní zdravotní indikátory :

3.15.4 Kvalita a spolehlivost dat

Celkové hodnocení kvality dat : mezinárodní metodologie – velmi vysoká kvalita

- . duplicita případů : vyloučena
- . systémová chyba : informace
- . konzistence v čase : velmi vysoká
- . spolehlivost : velmi vysoká
- . další poznámky:

3.15.5 Diskuze

Poznámky :

Bibliografie : "

Mravčík, V., Zábranský, T., Korčíšová, B., Lejčková, P., Škrdlantová, E., Šťastná, L., Macek, V., Petroš, O., Gajdošíková, H., Miovský, M., Kalina, K., Vopravil, J. (2003). Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2002. Praha: Úřad vlády ČR.